

MEDISCH HANDELINGSROTOCOL

Curio

Versie 25.01.2017
Juridische Dienstverlening
Bedrijfsvoering

MEDISCH HANDELINGSPROTOCOL

Inhoudsopgave

Begrippenlijst	3
1. Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Medische handelingen	4
1.3 Wettelijke regels en aansprakelijkheid	5
2. De deelnemer wordt ziek tijdens de lesuren	6
3. Het langdurig verstrekken van medicijnen op verzoek/(reguliere) medische handelingen.....	6
4. Het verstrekken van medicijnen in noodsituaties/acute situatie.....	7
5. Calamiteiten (bij een noodsituatie/acute situatie).....	7
6. Samenvatting.....	8
Bijlage 1 formulier melden medische informatie, structureel medicijngebruik en/ of allergische reacties	9
Bijlage 2: Afspraken m.b.t. het uitvoeren van medische handelingen door derden en/ of gebruik van medicijnen op <naam college/ school>.....	11

Begrippenlijst

Deelnemer	Daar waar gesproken wordt van Deelnemer wordt tevens bedoeld leerling of student.
Directie/directeur	De directie/directeur van een sector.
Werknemer	Met werknemer wordt bedoeld iedereen die werkzaam is binnen de Stichting Curio
Ouders verzorgers.	Daar waar gesproken wordt van Ouders wordt tevens bedoeld
Raad van Bestuur	Het bevoegd gezag van de Curio
Stichting	De Stichting Curio als overkoepelend orgaan van de Instituten.

1. Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

1.1 Algemeen

Uitgangspunt binnen de Stichting Curio (de Stichting) is dat geen medicijnen worden verstrekt en dat geen medische handelingen worden verricht. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat een Werknemer niet deskundig is om een juiste diagnose te stellen. Dit standpunt wordt hierna nader verklaard.

Werknemers binnen de Stichting worden regelmatig geconfronteerd met Deelnemers die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn, etc.. De Directie krijgt ook steeds vaker het verzoek van Ouders of de meerderjarige Deelnemer om de Deelnemer de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Met het oog op de gezondheid van de Deelnemer is het van het grootste belang dat Werknemers in alle situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van Werknemers gevraagd zoals het geven van een injectie. De Directie aanvaardt met het verrichten van een dergelijke handeling een aantal verantwoordelijkheden.

Werknemers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Een ieder moet zich realiseren dat wanneer fouten of vergissingen worden gemaakt bij het toedienen van medicijnen dan wel het verrichten van medische handelingen men voor deze fouten aansprakelijk gesteld kan worden. Daarom geeft de Stichting in dit protocol aan hoe de onder haar vallende Instituten en scholen dienen te handelen.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- De Deelnemer wordt ziek tijdens de lesuren (artikel 2);
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek/(reguliere) medische handelingen (artikel 3);
- Het verstrekken van medicijnen in noodsituaties (artikel 4).

NB: Dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd. Echter, in de praktijk zal bij spoedgevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

Hierna worden alle drie de situaties beschreven. In bijlage 1 vindt u het betreffende formulier met betrekking tot informatie over allergische reacties en/ of toedienen van medicijnen/ medische handelingen op de school locatie. In bijlage 2 staat de borging van de formulieren en het proces.

1.2 Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig zieke Deelnemer of een Deelnemer met een bepaalde beperking zoveel als mogelijk les volgt. In dat geval is het van groot belang te weten hoe om te gaan met het verzoek een medische handeling te verrichten en wat de wettelijke aansprakelijkheid hiervan kan zijn.

Bij hoge uitzondering vragen Ouders/meerderjarige Deelnemer aan de Directie of Werknemer handelingen te verrichten die vallen onder 'medisch handelen'. Onder 'medisch handelen' wordt verstaan het verrichten van zogenaamde voorbehouden handelingen die alleen verricht mogen worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het geven van injecties.

De Raad van Bestuur realiseert zich dat indien wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een Werknemer van de Stichting, zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. Het is dan ook van groot belang een goed beeld te hebben van wat de gevolgen kunnen zijn van het uitvoeren van een medische handeling.

1.3 Wettelijke regels en aansprakelijkheid

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor besturen van onderwijsinstellingen en Werknemers als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Er zijn een aantal soorten medische handelingen op school te identificeren:

- a. Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt.
Dit zijn handelingen met minder grote medische risico's, zoals het geven van thuishulpmedicijnen, waaronder aspirine, e.d..
- b. Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt.
De wet BIG geeft regels voor beroepen in de gezondheidszorg en biedt personen bescherming bij het verrichten van medische handelingen.

BIG-handelingen zijn risicovol en mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en verpleegkundigen die hiervoor een bekwaamheidsverklaring moeten hebben. Met het delegeren van het verrichten van deze handelingen aan Werknemers in het onderwijs, moet met grote zorgvuldigheid worden omgegaan. Een specialist kan een Werknemer bekwaam achten, maar daarbij blijft deze Werknemer wettelijk aansprakelijk voor zijn eigen handelen.

De wet BIG is ook van toepassing wanneer een Werknemer bij een Deelnemer een medische handeling verricht. Technisch gezien valt onderwijzend personeel niet onder de wet BIG. Echter, soms worden Werknemers betrokken bij de zorg rond een zieke Deelnemer en worden daarmee partner in zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat Werknemers gevraagd wordt een medische handeling bij een Deelnemer uit te voeren. Deze niet alledaagse positie van een Werknemer moet serieus worden genomen.

Het hebben van een medisch handelingsprotocol binnen de Stichting is belangrijk. Het volgen van de werkwijze van dit protocol sluit echter niet uit dat een Werknemer civielrechtelijk aansprakelijk gesteld en vervolgd kan worden voor het (foutief) verrichten van medische handelingen bij calamiteiten. Zelfs wanneer Ouders of Deelnemers de Werknemer toestemming hebben gegeven tot het uitvoeren van medische handelingen kan de Werknemer verantwoordelijk worden gesteld voor zijn acties als het fout gaat.

Een Werknemer die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts een medische handeling verricht is zowel civielrechtelijk (schadevergoeding) als strafrechtelijk (mishandeling) aansprakelijk. De Directie kan op haar beurt als werkgever ook civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.

De Stichting heeft er om die reden voor gekozen dat geen medicijnen worden verstrekt en dat geen medische handelingen worden verricht. Omdat het gebruik van thuishulpmedicijnen ook risico's met zich mee kan nemen (allergische reacties in specifieke gevallen), worden ook deze niet verstrekt door de werknemers binnen de Stichting.

Waar het gaat om levensreddende medische handelingen als gevolg van een acute situatie (bijvoorbeeld allergie of shock), worden per Instituut individuele afspraken gemaakt tussen Directie, Ouders/meerderjarige Deelnemer en een aantal specifieke Werknemers, die hiervoor *vrijwillig* kiezen. In een dergelijke situatie wordt wel altijd direct 112 gebeld.

Overigens is nog van belang dat voor de individuele Werknemer geldt dat hij altijd mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. Wel is het zo dat in een noodsituatie iedere burger wordt geacht te helpen naar beste weten en kunnen en men is in dat kader ook altijd aansprakelijk voor het niet-handelen.

2. De deelnemer wordt ziek tijdens de lesuren

Het kan voorkomen dat een Deelnemer gezond op school komt en tijdens de lesuren last van bijvoorbeeld hoofd-, buik-, of oorpijn krijgt. Ook als de leerling er expliciet om vraagt, wordt ook bij deze situaties geen thuishulpmedicijn verstrekt en/ of toegediend door de Werknemer van de Stichting.

Binnen het Instituut worden één of meerdere medewerkers (EHBO'er/ BHV'er) aangewezen die, door middel van scholing, bekwaam zijn om beslissingen te nemen bij acute situaties, of ongevallen (zoals insectenbeet, verwondingen). Indien nodig moet direct met hen worden overlegd. Tijdens dit overleg wordt ook besloten of het noodzakelijk is een (huis)arts te raadplegen. Bij twijfel dient altijd een arts te worden geraadpleegd.

In deze situatie gelden de volgende stappen:

1. Zorg dat tijdens het organiseren van opvang van de zieke Deelnemer hij niet alleen blijft.
2. Schakel bij acute situaties of ongevallen de EHBO'er/ BHV'er in
3. Vraag binnen het Instituut informatie op over de Deelnemer of er speciale (medische) notities zijn betreffende deze Deelnemer.
4. Neem contact op met de Ouders (of het aangegeven waarschuwingsadres), zodat men weet dat de deelnemer ziek is geworden en om te overleggen wat moet gebeuren (wordt de Deelnemer opgehaald, is er thuis opvang, kan hij thuis medicijnen ophalen, etc.).
5. Als de inschatting voor medische zorg dusdanig is dat het oordeel van een arts vereist is, bel dan met een huisarts of indien nodig met 112.
6. Tenslotte wordt de Directie geïnformeerd.

Als een Ouder of vertegenwoordiger niet te bereiken is

Zolang de Ouders of een door de Ouders aangewezen vertegenwoordiger niet te bereiken zijn, kan de minderjarige deelnemer niet naar huis worden gestuurd.

3. Het langdurig verstrekken van medicijnen op verzoek/(reguliere) medische handelingen

Deelnemers krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken. Dus ook tijdens de lesuren. Het komt voor dat Ouders/meerderjarige Deelnemers de Directie of Werknemer vragen deze middelen te verstrekken.

Echter, wanneer wordt overgegaan tot het laten uitvoeren van medische handelingen waaronder ook wordt verstaan het langdurig verstrekken van medicijnen door een Werknemer nemen de Werknemer, de Directie en de Raad van Bestuur daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich. De gevolgen van die keuze zijn vaak moeilijk te overzien. Bovendien moet voor het uitvoeren van bepaalde medische handelingen een bekwaamheid zijn verworven volgens de wet BIG.

Omdat de Stichting vindt dat Werknemers geen medische handelingen mogen verrichten, behoudens in acute situaties, is het uitvoeren van medische handelingen te allen tijde voorbehouden aan de Ouders of een bevoegde derde die daarvoor door de Ouders/meerderjarige Deelnemer is gemachtigd, niet zijnde een Werknemer van de Stichting.

Ouders/meerderjarige Deelnemer overleggen in een dergelijke situatie van te voren met de Directie over:

- wie de medische handeling uitvoert;
- wanneer de medische handeling moet plaatsvinden;
- de ruimte waar de medische handeling kan plaatsvinden;
- hoe te handelen als er iets fout gaat (bijvoorbeeld de behandelaar verschijnt niet of er volgt een onverwachte reactie op de medicatie);
- wie in het oog houdt of alles verloopt zoals afgesproken. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de afwezigheid van de Werknemer waarmee deze afspraken zijn gemaakt;
- wijze en tijd van informeren wanneer zich een wijziging in de afspraken voordoet.

Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en alle documenten met betrekking tot medische handelingen en medicijnverstrekking in noodgevallen worden door de Ouders/meerderjarige Deelnemer ondertekend (Bijlage 2).

4. Het verstrekken van medicijnen in noodsituaties/acute situatie

Ondanks het standpunt dat binnen de Stichting geen (thuishulp)medicijnen worden verstrekt of medische handelingen worden verricht door Werknemers, kunnen zich acute situaties voordoen waarin van dit standpunt moet worden afgeweken. Voorbeelden zijn dat door Ouders of een gemachtigde vergeten is reguliere medicijnen toe te dienen waarbij een levensgevaarlijke situatie voor de Deelnemer ontstaat. Ook kan een Deelnemer die een allergie (noten, insectenbeten) heeft in een acute situatie terecht komen waarbij direct handelen noodzakelijk is. Hiertoe dient direct na inschrijving, dan wel bij het bekend worden van de ziekte/allergie, een formulier (bijlage 1) door de Ouders/meerderjarige Deelnemer en de Directie te worden ingevuld om de zorg hieromtrent te organiseren. Op dit formulier staan de rechten en plichten van Ouders/meerderjarige Deelnemer en school omschreven en daar tekenen zij beide voor.

Kortom, daar waar het gaat om levensreddende medische handelingen als gevolg van een acute allergie of shock, worden individuele afspraken gemaakt tussen de schoolleiding, Ouders/meerderjarige Deelnemer en een aantal specifieke personeelsleden, die hier vrijwillig voor kiezen.

Indien sprake is van een noodsituatie wordt iedere burger geacht te helpen naar beste weten en kunnen en kan in dat kader ook aansprakelijk zijn voor niet-handelen.

5. Calamiteiten (bij een noodsituatie/acute situatie)

Hoe moet gehandeld worden in geval sprake is van een calamiteit ten gevolge van:

- Allergische reactie
 - Het toedienen van medicijnen aan een leerling in een acute situatie;
 - Het uitvoeren van een medische handeling in een acute situatie.
1. Laat de Deelnemer niet alleen. Blijf rustig en observeer de Deelnemer goed en probeer hem gerust te stellen.
 2. Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (meestal is dit ook de conciërge) voor bijstand en het afsprakenformulier bij medische handelingen in het zorgdossier
 3. De bedrijfshulpverlener voert de handelingen uit die in het afsprakenformulier staan, of schakelt degene in die op het formulier staat vermeld
 4. Bel direct de huisarts in de buurt en, indien bekend, de huisarts en/of specialist van de Deelnemer.
 5. Bel indien nodig 112.
 6. Geef door naar aanleiding van welke situatie, medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan.
 7. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van de Deelnemer bij de hand zijn.

8. Bel de Ouders of bij geen gehoor de andere aangewezen persoon:
 - Leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - Vertel indien bekend wat de arts heeft gedaan of gezegd;
 - In geval van opname doorgeven naar welk ziekenhuis de Deelnemer is gegaan.

6. Samenvatting

Binnen Curio worden geen medicijnen of thuishulpmedicijnen verstrekt.

In nood-/acute situaties wordt van dit standpunt afgeweken. Immers, in een nood-/acute situatie wordt iedere burger geacht naar beste weten en kunnen te helpen en kan hij in dat kader ook aansprakelijk zijn voor niet-handelen.

Er dient zo zorgvuldig mogelijk en conform protocol te worden gehandeld.

Dit protocol is aan alle medewerkers binnen de Stichting bekend gemaakt. De Ouders/meerderjarige Deelnemer worden van het protocol op de hoogte gesteld in de schoolgids en op de website van het Instituut én de Stichting.

Bijlage 1 formulier melden medische informatie, structureel medicijngebruik en/ of allergische reacties

(in te vullen voor aanvang van de eerste lesdag)

- Er is sprake van een allergische reactie op specifieke stoffen/ producten JA/NEE¹
- Er is sprake van een specifieke aandoening/ medische situatie (zoals epilepsie/ risico op heftige reacties) JA/NEE
- Er is langdurige medische zorg (in de vorm van behandeling en/ of medicijnen) noodzakelijk tijdens lesuren JA/NEE

Indien u één of meerdere vragen met “JA” kunt beantwoorden, dient u dit formulier volledig ingevuld, te retourneren aan de zorgcoördinator van de school/ sector. Het ingevulde formulier wordt vervolgens bewaard in het persoonlijke Begeleidingsdossier/ Zorgplan van de Deelnemer. Het is mogelijk dat de trajectbegeleider/ zorgcoördinator een afspraak met u maakt voor nadere informatie. Met de gegevens in dit formulier wordt zorgvuldig en vertrouwelijk omgegaan.

Naam Deelnemer:

Geboortedatum:

Overgevoelig voor/allergisch voor: <naam stoffen/ producten>

Omschrijving reactie:

(eventueel) antistof/ medicijn:

Omschrijving aandoening/ medische situatie:

Omschrijving hoe gehandeld moet worden indien de situatie zich voordoet:

.....

Omschrijving aard van langdurige medische zorg/ medicijngebruik tijdens lesuren:

.....

Naam, adres en woonplaats huisarts:

Telefoon huisarts:

1. Naam Ouder/ verzorger:

(tevens eerste waarschuwingsadres)

Telefoon thuis:

mobiel:

Telefoon werk:

mobiel:

Te waarschuwen personen indien de eerste Ouder niet bereikbaar is:

2. Naam:

Relatie tot Deelnemer

Telefoon thuis:

mobiel:

Telefoon werk:

mobiel:

3. Naam:

Relatie tot Deelnemer

Telefoon thuis:

mobiel:

Telefoon werk:

mobiel:

¹ Doorhalen wat niet van toepassing is.

De Ouder(s)/ verzorger(s)/meerderjarige Deelnemer hebben de plicht en verantwoordelijkheid zorg te dragen voor actuele gegevens op dit formulier, zolang de Deelnemer onderwijs volgt binnen Curio. De Ouder(s)/ verzorger(s)/meerderjarige Deelnemer verklaren veranderingen direct door te geven aan de directie van de instelling.

Ondertekening Ouder(s)/Verzorger(s) of meerderjarige Deelnemer:

Naam:.....

Plaats:.....

Datum:.....

Handtekening:

Bijlage 2: Afspraken m.b.t. het uitvoeren van medische handelingen door derden en/ of gebruik van medicijnen op <naam college/ school>

Aanvulling op het formulier “*melden medische informatie, structureel medicijngebruik en/ of allergische reacties*”

Ondergetekenden (Ouders/meerderjarige Deelnemer en instelling) verklaren de volgende afspraken te hebben gemaakt met betrekking tot de uitvoering ‘medische handelingen’ en/ of gebruik van medicijnen bij:

Naam Deelnemer:

Geboortedatum:

De voor bovengenoemde Deelnemer noodzakelijke medische handelingen op school zullen worden uitgevoerd door de vader/moeder/een derde², namelijk (naam)
(telefoonnummer), zijnde geen medewerker van Curio,.

In geval van een acute noodsituatie waarbij een medische handeling moet worden verricht en/ of een medicijn moet worden toegediend, zal dit door de EHBO’er of BHV’er (voornaam/ achternaam> van <naam school/ sector> worden uitgevoerd.

De medische handeling bestaat uit:

.....
.....
.....

En is nodig vanwege de ziekte/ bij de volgende complicatie/ allergische reactie:

.....
.....

De medische handeling moet dagelijks worden uitgevoerd op de volgende tijdstippen:

Om..... uur

Om..... uur

Om..... uur

Om..... uur

OF

Mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....
.....

Plaats waar de medische handelingen zullen plaatsvinden:

.....
.....

Eventueel aanvullende opmerkingen/ plaats waar het medicijn wordt bewaard :

.....
.....

² Doorhalen wat niet van toepassing is.

Als degene die de medische handeling zou verrichten niet op de afgesproken tijd kan verschijnen stelt hij daarvan de instelling zo snel mogelijk op de hoogte. Tevens wordt dan de oplossing medegedeeld.

Als degene die de medische handeling zou verrichten niet op de afgesproken tijd verschijnt zonder bericht, worden de Ouders telefonisch benaderd door de directeur. Indien de Ouders niet bereikbaar zijn, zal de school een zorgvuldige afweging maken en bij twijfel een arts consulteren.

De Ouders/meerderjarige Deelnemer houden zelf bij dat de medische handeling op de juiste tijd en wijze plaatsvindt.

De Ouders/meerderjarige Deelnemer hebben de plicht en verantwoordelijkheid zorg te dragen voor actuele gegevens op dit formulier, zolang de Deelnemer onderwijs volgt binnen Curio. De Ouders/meerderjarige Deelnemer verklaren veranderingen direct door te geven aan de directie van school/sector.

Aldus afgesproken:

Plaats:

Datum:

Naam Ouders/meerderjarige Deelnemer:

Handtekening:

Namens de instelling:

Naam school/sector:

Naam directeur:

Handtekening: